

СЛОВО НА БОГОЯВЛЕНИЕ

Велико и страшно е тайнството – Бог се уподоби на човеците и без никак да знае грях, като виновен моли днес Йоан да Го кръсти в Йорданската река (Миней, 2 януари по църковния календар, трета хвалитна стихира на утрента).

Вижте, възлюбени, с какъв трепет, с какво благоговейно удивление Църквата ни разкрива днес смирието на Сина Божий, станал Син Човешки. Въплътеното Второ лице на Пресвета Троица, Старият по дни, Когото бе видял Исая в стародавно време, Иисус от Назарет, Човекът без грях иде като виновен, за да моли от Йоан покаяно кръщение. Кой може да се докосне до тази тайна, кой може да усети глъбината ѝ? Единствено този, който опитно познава благодатта на смирието. Само той може истински да склони ума и сърцето си пред великото и страшно тайнство, пред драговолната нищета на Пребогатия, пред смирието на Всемогъщия, „пред всесилната благост на богочалната немощ“, както се изразява тайнозрителят Дионисий Ареопагит.

Заради нас човеците и заради нашето спасение Бог Син безмерно понижи Себе Си, възприе нашата скръбна, посърнала от греха природа и с всемогъщата немощ на Своето самоумалвяване порази мощта на дявола, обезсили неговата гордост, проникнала така дълбоко в човешкия ум и сърце. С неизразимата си чистота Христос заличи сквернотата на всички людски грехове.

За да стане всичко това, бе потребно безпределното смирение на Бога да се срещне с посилното смирение на човека. Така пред нас – по думите на св. Николай Сръбски – се разкрива единствено в човешката история събитие: съревнование между смирието на човека и смирието на Бога.

„Йоан Го възпираше и думаше: аз имам нужда да се кръстя от Тебе, а Ти ли при мене идеш?“ (Мат. 3:14). И бликва от тези евангелски думи Златоустовото слово: „Кой е видял господар да стои прав пред свой роб, кой е видял цар да свежда глава пред свой войник. Кръщаваните изповядват греховете си; какво ще изповядаш Ти, Който си напълно безгрешен? Не смея да сторя това, което превишава силите ми; не зная как да умия светлината, не умея да осветля слънцето на правдата... Мъртвецът не може да

възкреси живия, не болният изцерява лекаря... Не към мене с трепет пристъпват херувимите, не на мене се покланят серафимите... Как ще дръзна да се допра до пресветата Ти глава? Защо ми повеляваш да извърша това, което превъзхожда силите ми? Аз нямам длан, с която бих могъл да кръстя Бога...”

„Остави сега; защото тъй нам подобава да изпълним всяка правда” (Мат. 3:15) – отговоря Богочовекът на Своя Кръстител. И отново блясва Златоустовата реч като глас на Предвечното Слово: „Послужи като роб на господаря, като воин – на царя, като глина – на грънчаря. Не бой се, смело Ме кръсти, защото Аз ще спася света... Ти... се бавиш да простреш ръката си, а скоро юдеите не ще се посвеният да прострат ръцете си към Мене, за да Ме предадат на смърт... Заради човеците станах Човек. Какво може да е по-чудно от това, че идвам да се кръстя като обикновен човек? Правя това, защото не презирам създанието на ръцете Си, не се срамувам от земното естество...”

Гордият човешки ум, привичната човешка самоувереност, себелюбивото и сластолюбиво човешко сърце са слепи за смисъла, духа и силата на тия слова. Тяхната истинност, тяхната висота и мощ са достъпни единствено за смирените по сърце, за свободните от оковите на гордостта.

Триединият Бог да ни просвети с благодатта на смирението, та да празнуваме светото Богоявление на нашия Спасител Иисус Христос с дух и разум, с вяра и истина. И да станат сърцата ни годни да вместят поне отблясък от неповторимото съревнование между смирението Бога и смирението на човека: „Като Те видя на Йордан да идеш към него, Йоан казваше: ‘Христе Боже, защо при роб си дошъл, без да имаш сквернота? Господи, в чие име да те кръстя? На Отца? Но Ти Го носиш в Себе Си. На Сина? Но Сам Ти си възплътилият се Син. На Светия Дух? Но знаеш и Него да Го даваш на верните ...’ Боже, Ти, Който се яви, помилвай ни.”¹

На явилия се в Троица Бог – Безначалния Отец, Единородния Негов Син и Пресветия Благ и Животворящ Дух – подобава слава и благодарение, чест и поклонение сега и всякога, и във вечни векове! Амин.

---

¹ Миней, 6 януари, първа стиховна стихира на вечернята.